

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Обавезни сте да приликом дозвољених радњи, у свом производу или апликацији наведете извор података.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

ГОДИНА/YEAR X

САРАЈЕВО, 30.11.2021.

БРОЈ/NUMBER 10

НАУКА, ТЕХНОЛОГИЈА И ИНОВАЦИЈЕ

SCIENCE, TECHNOLOGY AND INNOVATIONS

Буџетска издвајања за истраживање и развој, 2020-2021.

Government budget allocations for R&D, 2019-2020

У Босни и Херцеговини буџетска издвајања за истраживање и развој (ИР) у 2020. години износила су 32.210.892 КМ.

In Bosnia and Herzegovina government budget allocations for research and development (R&D) in 2020 amounted to 32,210,892 BAM.

Према сектору, највише средстава утрошено је у сектор високог образовања 81,1%, затим пословном сектору 10,6%, државном сектору 8% и непрофитном сектору 0,6%.

By sector, the most budget allocations were in the sector of Higher education 81.1%, followed by the Business sector 10.6%, the Government sector 8% and the Non-profit sector 0.6%.

Највише буџетских средстава према друштвено-економским циљевима утрошено је у Опште унапређење знања: ИР финансиран из других извора (66,7%).

According to the socio-economic objectives, the most budget allocations were to the General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (66.7%).

Према области истраживања, највише средстава утрошено је на мултидисциплинарне науке (73,6%) и пољопривредне науке (11%).

By the field of science, the most budget allocations were on Multidisciplinary sciences (73.6%) and Agricultural sciences (11%).

Планирана буџетска средства за истраживање и развој у 2021. години, износе 34.861.090 КМ. Према друштвено-економским циљевима, већина средстава планирана је у Опште унапређење знања: ИР финансиран из општих фондова универзитета (62,4%).

The planned budget allocations for research and development in 2021 amount to 34.861.090 BAM. According to the socio-economic objectives, most allocations are planned in General advancement of knowledge: R&D financed from General University Funds (GUF) (62.4%).

1. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА И СЕКТОРУ¹ (СТВАРНИ ИЗДАЦИ), 2020.

GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES AND SECTOR (ACTUAL ALLOCATIONS)¹, 2020

KM/BAM

	Укупно <i>Total</i>	Пословни сектор <i>Business sector</i>	Државни сектор <i>Government sector</i>	Високо образовање <i>Higher education</i>	Непрофитни сектор <i>Non-profit sector</i>	
УКУПНО	32 210 892	3 429 912	2 472 657	26 117 490	190 833	TOTAL
Истраживање и експлоатација Земље (01)	1 229 660	44 000	1 185 660	-	-	<i>Exploration and exploitation of the Earth (01)</i>
Очување животне средине (02)	188 500	-	69 000	-	119 500	<i>Environment (02)</i>
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	-	-	-	-	<i>Exploration and exploitation of space (03)</i>
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре (04)	33 470	-	33 470	-	-	<i>Transport, telecommunication and other infrastructures (04)</i>
Енергија (05)	-	-	-	-	-	<i>Energy (05)</i>
Индустријска производња и технологија (06)	-	-	-	-	-	<i>Industrial production and technology (06)</i>
Здравство (07)	-	-	-	-	-	<i>Health (07)</i>
Пољопривреда (08)	3 379 177	3 366 612	12 565	-	-	<i>Agriculture (08)</i>
Образовање (09)	2 400 427	-	990 427	1 410 000	-	<i>Education (09)</i>
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	-	-	-	-	-	<i>Culture, recreation, religion and mass media (10)</i>
Политички и друштвени системи, структуре и процеси (11)	-	-	-	-	-	<i>Political and social systems, structures and processes (11)</i>
Опће унапређење знања:* ИР финансиран из општих фондова универзитета (12)	21 490 685	-	-	21 490 685	-	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (12)</i>
Опште унапређење знања:* ИР финансиран из других извора (13)	3 488 973	19 300	181 535	3 216 805	71 333	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from other sources (13)</i>
Одбрана (14)	-	-	-	-	-	<i>Defence (14)</i>

¹ Подаци су приказани према Номенклатури за анализу и поређење научних програма и буџета из 2007. године (NABS 2007)

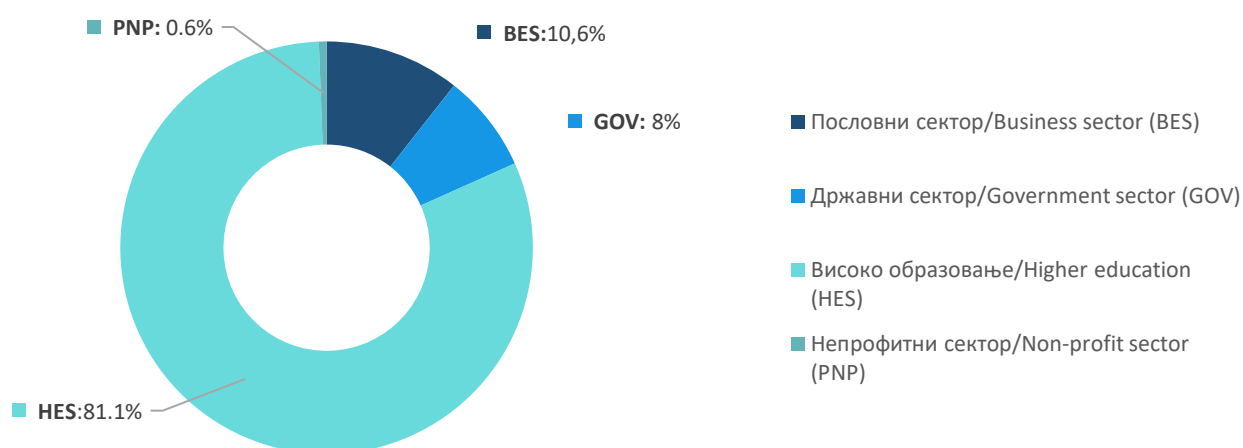
Data presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programme's and Budgets 2007 (NABS 2007).

* У оквиру циља Опште унапређење знања: ИР финансиран из других извора укључена су и средства која није било могуће разврстати према друштвено-економским циљевима.

The objective General advancement of knowledge: R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives.

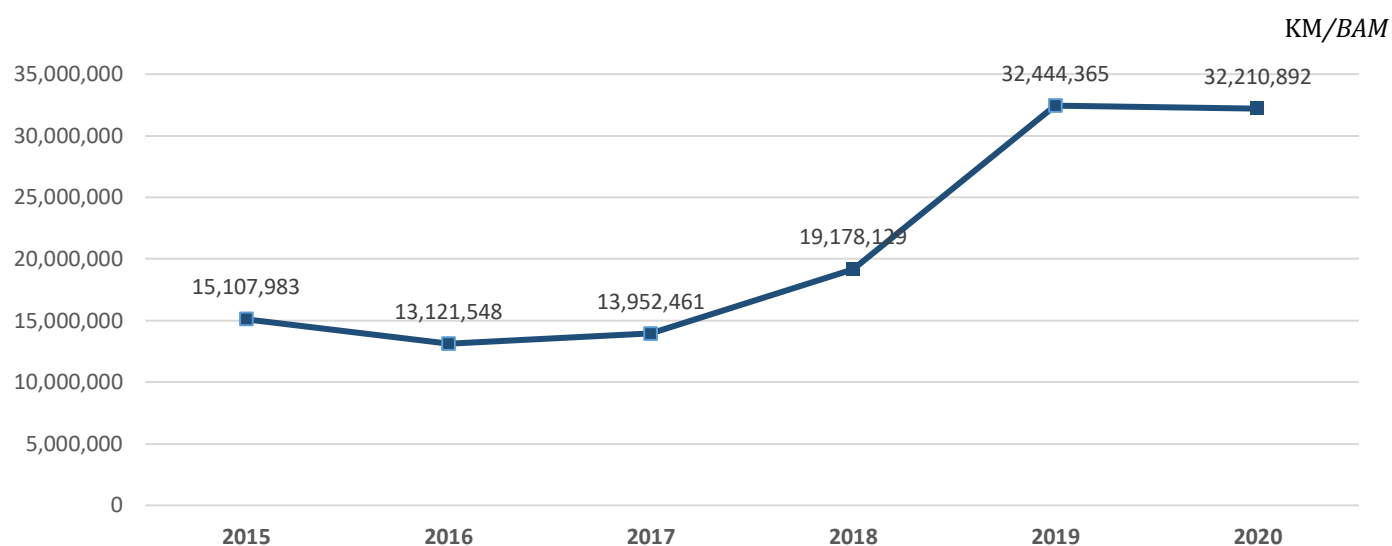
Графикон 1. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА СЕКТОРУ, 2020.

Graph 1. GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SECTOR, 2020

Графикон 2. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ У БиХ, 2015-2020.

Graph 2. GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT IN BiH, 2015-2020

2. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ОБЛАСТИМА ИСТРАЖИВАЊА И СЕКТОРУ², 2020.

GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF SCIENCE AND SECTOR², 2020

KM/BAM

	Укупно <i>Total</i>	Пословни сектор <i>Business sector</i>	Државни сектор <i>Government sector</i>	Високо образовање <i>Higher education</i>	Непрофитни сектор <i>Non-profit sector</i>	
УКУПНО	32 210 892	3 429 912	2 477 657	26 112 490	190 833	TOTAL
1. ПРИРОДНЕ НАУКЕ	1 498 768	-	1 312 195	181 973	4 600	1. NATURAL SCIENCES
1.1 Математика	40 684	-	-	40 684	-	1.1 Mathematics
1.2 Рачунарске и информационе науке	13 400	-	-	13 400	-	1.2 Computer and information sciences
1.3 Физичке науке	140 035	-	126 535	13 500	-	1.3 Physical sciences
1.4 Хемијске науке	48 967	-	-	48 967	-	1.4 Chemical sciences
1.5 Наука о Земљи и повезане науке о животној средини	1 216 282	-	1 185 660	26 022	4 600	1.5 Earth and related Environmental sciences
1.6 Биолошке науке	29 800	-	-	29 800	-	1.6 Biological sciences
1.7 Остале природне науке	9 600	-	-	9 600	-	1.7 Other natural sciences
2. ИНЖЕЊЕРСТВО И ТЕХНОЛОГИЈА	565 198	46 000	102 470	295 728	121 000	2. ENGINEERING AND TECHNOLOGY
2.1 Грађевинарство и архитектура	71 070	-	33 470	36 100	1 500	2.1 Civil engineering
2.2 Електротехника, електроника и информационо инжењерство	94 161	-	-	94 161	-	2.2 Electrical engineering, Electronic engineering, Information engineering
2.3 Машинско инжењерство	41 390	-	-	41 390	-	2.3 Mechanical engineering
2.4 Хемијско инжењерство	18 500	-	-	18 500	-	2.4 Chemical engineering
2.5 Материјали	2 700	-	-	2 700	-	2.5 Materials engineering
2.6 Медицинско инжењерство	9 000	-	-	9 000	-	2.6 Medical engineering
2.7 Инжењерство животне средине	4 400	2 000	-	2 400	-	2.7 Environmental engineering

² Подаци су приказани у складу с методолошким оквиром и Ревидираном класификацијом у подручју науке и технологије (FOS) у Приручнику Фрасцати.

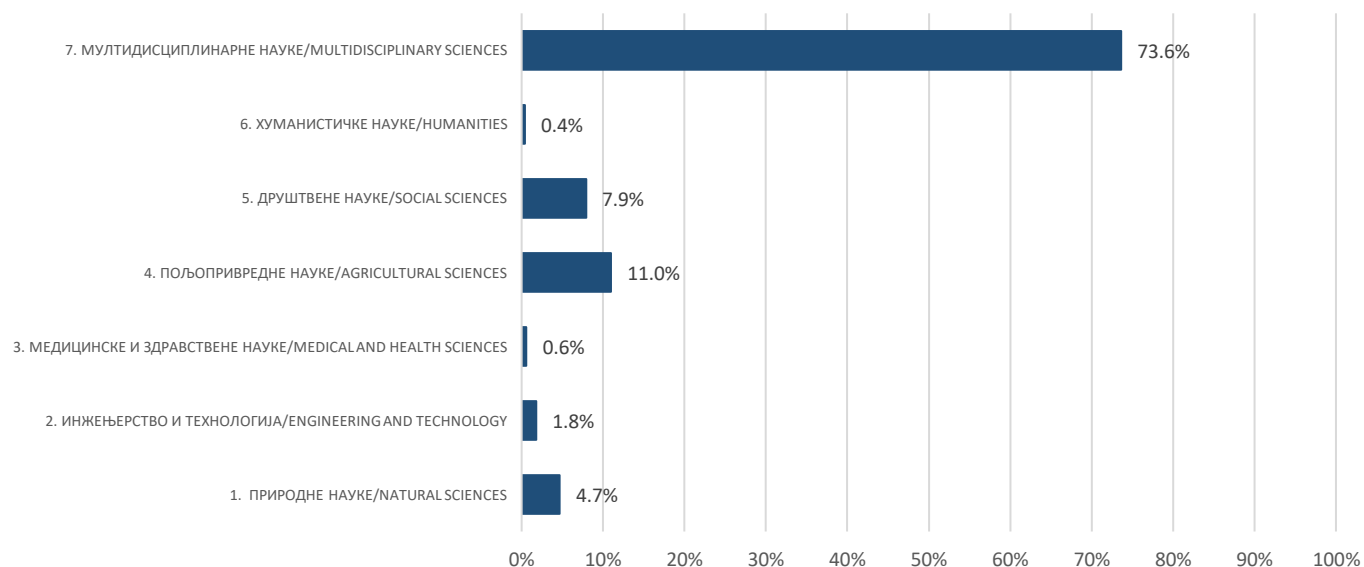
Data are presented in accordance with the OECD methodology framework and Revised Field of Science and Technology (FOS) Classification in The Frascati Manual

2.8 Биотехнологија животне средине	15 377	-	-	15 377	-	2.8 Environmental biotechnology
2.9 Индустриска биотехнологија	2 200	-	-	2 200	-	2.9 Industrial biotechnology
2.10 Нано-технологија	2 500	-	-	2 500	-	2.10 Nano-technology
2.11 Остала инжењерства и технологије	303 900	44 000	69 000	71 400	119 500	2.11 Other engineering and technologies
3. МЕДИЦИНСКЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ НАУКЕ	183 577	5 500	3 000	175 077	-	3. MEDICAL AND HEALTH SCIENCES
3.1 Основна медицина	121 700	-	3 000	118 700	-	3.1 Basic medicine
3.2 Клиничка медицина	11 000	-	-	11 000	-	3.2 Clinical medicine
3.3 Здравствене науке	19 300	4 000	-	15 300	-	3.3 Health sciences
3.4 Медицинска биотехнологија	16 377	-	-	16 377	-	3.4 Medical biotechnology
3.5 Остале медицинске науке	15 200	1 500	-	13 700	-	3.5 Other medical sciences
4. ПОЉОПРИВРЕДНЕ НАУКЕ	3 556 260	3 374 912	50 565	128 283	2 500	4. AGRICULTURAL SCIENCES
4.1 Пољопривредне биљне науке, шумарство и рибарство	135 577	6 100	38 000	88 977	2 500	4.1 Agriculture, Forestry, and Fisheries
4.2 Наука о животињама и млијеку	-	-	-	-	-	4.2 Animal and Dairy science
4.3 Ветеринарска наука	18 177	1 500	-	16 677	-	4.3 Veterinary science
4.4 Пољопривредна биотехнологија	2 700	700	-	2 000	-	4.4 Agricultural biotechnology
4.5 Остале пољопривредне науке	3 399 806	3 366 612	12 565	20 629	-	4.5 Other agricultural sciences
5. ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ	2 536 902	3 500	997 427	1 530 075	5 900	5. SOCIAL SCIENCES
5.1 Психологија	15 900	-	-	15 900	-	5.1 Psychology
5.2 Економија и пословање	43 821	1 500	-	41 121	1 200	5.2 Economics and Business
5.3 Педагошке науке	3 700	-	-	500	3 200	5.3 Educational sciences
5.4 Социологија	3 600	-	-	3 600	-	5.4 Sociology
5.5 Право	31 477	-	-	31 477	-	5.5 Law
5.6 Политичке науке	24 100	-	-	24 100	-	5.6 Political science

5.7 Друштvena и економска географија	1 000	-	-	1 000	-	5.7 Social and economic geography
5.8 Медији и комуникације	9 600	-	-	9 600	-	5.8 Media and communications
5.9 Остале друштвене науке	2 403 704	2 000	997 427	1 402 777	1 500	5.9 Other social sciences
6. ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ	144 069	-	12 000	128 569	3 500	6. HUMANITIES
6.1 Хисторија и археологија	6 700	-	-	6 700	-	6.1 History and Archaeology
6.2 Језици и књижевност	48 438	-	-	45 938	2 500	6.2 Languages and Literature
6.3 Филозофија, етика и религија	14 300	-	-	14 300	-	6.3 Philosophy, Ethics and Religion
6.4 Умјетност	62 631	-	-	61 631	1 000	6.4 Arts (arts, history of arts, performing arts, music)
6.5 Остале хуманистичке науке	12 000	-	12 000	-	-	6.5 Other humanities
7. МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНЕ НАУКЕ *	23 726 118	-	-	23 672 785	53 333	7. MULTIDISCIPLINARY SCIENCES*

Графикон 3. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ОБЛАСТИМА ИСТРАЖИВАЊА, 2020.

Graph 3. GOVERNMENT BUDGET APPROPRIATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF SCIENCE, 2020

* Мултидисциплинарне науке користимо у случајевима када извјештајне јединице не располажу тачним податком за коју област истраживања су средства намијењена.

We use multidisciplinary sciences in cases when reporting units do not have accurate data for which area of research the funds are intended.

3. БУЏЕТСКА СРЕДСТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА³ (УСВОЈЕНИ БУЏЕТ ЗА 2021.)⁴

BUDGET APPROPRIATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT IN BOSNIA AND HERZEGOVINA BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES (ADOPTED BUDGET FOR 2021)

КМ/ВАН

Укупно <i>Total</i>		
УКУПНО	34 861 090	TOTAL
Истраживање и експлоатација Земље (01)	1 291 000	<i>Exploration and exploitation of the Earth (01)</i>
Очување животне средине (02)	550 000	<i>Environment (02)</i>
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	<i>Exploration and exploitation of space (03)</i>
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре (04)	333 470	<i>Transport, telecommunication and other infrastructures (04)</i>
Енергија (05)	-	<i>Energy (05)</i>
Индустријска производња и технологија (06)	40 000	<i>Industrial production and technology (06)</i>
Здравство (07)	3 425 260	<i>Health (07)</i>
Пољопривреда (08)	2 907 601	<i>Agriculture (08)</i>
Образовање (09)	-	<i>Education (09)</i>
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	-	<i>Culture, recreation, religion and mass media (10)</i>
Политички и друштвени системи, структуре и процеси (11)	-	<i>Political and social systems, structures and processes (11)</i>
Опште унапређење знања:* ИР финансиран из општих фондова универзитета (12)	21 770 124	<i>General advancement of knowledge*: R&D financed from GUF (12)</i>
Опште унапређење знања*: ИР финансиран из других извора (13)	4 543 635	<i>General advancement of knowledge*: R&D financed from other sources (13)</i>
Одбрана (14)	-	<i>Defense (14)</i>

³ Подаци су приказани према Номенклатури за анализу и подређење научних програма и буџета из 2007. године (NABS 2007)

Data are presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programme's and Budgets 2007 (NABS 2007).

⁴ Претходни подаци

Preliminary results

* У оквиру циља Опште унапређење знања: ИР финансиран из других извора укључена су и средства која није било могуће разврстати према друштвено-економским циљевима.

The objective General advancement of knowledge: R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Извори и методе прикупљања података

Подаци саопштења су резултат статистичке обраде годишњег извјештаја „Буџетска издвајања за истраживање и развој, 2020-2021”.

За разлику од статистичког истраживања гдје су извјештајне јединице институције које спроводе активности истраживања и развоја, ово истраживање се односи на институције које финансирају активности истраживања и развоја.

Овим истраживањем прикупљају се подаци о издвајањима за истраживање и развој из буџета институција Босне и Херцеговине и буџета ентитетских институција и Дистрикта Брчко према друштвено-економским циљевима, областима истраживања и сектору. Циљ истраживања је праћење истраживачко-развојне политике државе преко њеног финансирања истраживачко-развојних активности.

Извјештајне јединице (финансијери истраживања и развоја) приказују реализована буџетска средства (уколико постоје, након ребаланса буџета) за истраживање и развој и планирана буџетска средства за истраживање и развој (уколико постоје, прије ребаланса).

Методологија за провођење истраживања је усклађена са међународним стандардима које је поставио ОЕЦД и објавио у Фрасцати приручнику (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; издавач: ОЕЦД).

Дефиниције

Дефиниције подручја истраживања и развоја се заснивају на међународним стандардима које је поставио ОЕЦД и објавио у Фрасцати приручнику (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; издавач: ОЕЦД).

Истраживање и развој (ИР) обухвата креативан и систематичан рад који се подузима у циљу повећања знања – укључујући знање о човјеку, култури и друштву – и осмишљавању нових примјена расположивог знања. Дијели се на: основна истраживања, примијењена истраживања и експериментални развој.

Основна истраживања обухватају експериментални или теоријски рад који се првенствено предузима ради стицања нових знања о основним појавама и видљивих чињеница, без икакве посебне примјене или употребе у виду.

Примијењена истраживања обухватају својствена истраживања која се предузимају у циљу стицања нових знања, те су првенствено усмјерена ка специфичном, практичном циљу или предмету.

NOTES ON METHODOLOGY

Sources and methods of data collection

The data of release are result of the statistical processing of the annual report of the “Government Budget Appropriations for Research and Development 2020-2021”.

As opposed to the research imposed to institutions engaged in the research and development (R&D) activities, this survey focuses on institutions that finance the R&D activity.

This research collects data on research and development allocations from the budgets of the institutions of Bosnia and Herzegovina and the budgets of the entity institutions as well as the Brčko District according to socio-economic objectives, field of science and sector. The aim of the research is to monitor the research and development policy of the state through its financing of research and development activities.

Reporting units (R&D financiers) show the realised budget funds (if any, after the budget rebalance) for research and development and the planned budget funds for research and development (if any, before the rebalance).

Methodology used while conducting this survey is harmonised with the international standards established by OECD and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; publisher: OECD).

Definitions

Definitions of the field of research and development are based on international standards set by the OECD and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; publisher: OECD).

Research and development (R&D) comprise creative and systematic work undertaken in order to increase the stock of knowledge – including knowledge of humankind, culture and society – and to devise new applications of available knowledge. It is divided into three activities: basic research, applied research and experimental development.

Basic research is experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundations of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view.

Applied research is original investigation undertaken in order to acquire new knowledge, however, it is directed primarily towards a specific, practical aim or objective.

Експериментални развој је систематски рад, заснован на знањима стеченим из истраживања и практичног искуства, које је, прије свега, усмјерено на увођење нових или знатно побољшање постојећих поступака, производа и услуга.

Пословни сектор обухвата предузећа (привредне субјекте) и организације чија је примарна активност тржишна производња робе и услуга и њихова продаја по економским значајним цијенама, као и истраживачко-развојне јединице у саставу предузећа.

Сектор високог образовања обухвата све универзитете, високе технолошке и друге институције које пружају формалне програме терцијарног образовања, без обзира на њихов извор финансирања или правни статус, као и све истраживачке институте, центре, експерименталне станице и клинике које своје истраживачко-развојне активности имају под директном контролом или којима управљају установе високог образовања.

Државни сектор се састоји од свих јединица централне (федералне), регионалне (државне) или локалне (општинске) власти, укључујући фондове социјалног осигурања, осим оних јединица које пружају услуге високог образовања или одговарају опису високошколских установа датим у Фрасцати приручнику, као и све непрофитне невладине организације које контролишу владине јединице, а које нису дио сектора високог образовања. Државни сектор не укључује јавна предузећа, чак и када је сав капитал таквих корпорација у власништву државних јединица. Јавна предузећа су укључена у сектор пословних предузећа.

Сектор непрофитних организација обухвата правна лица, регистрована у сврху производње добара и услуга, чији статус им не дозвољава да буду извор прихода, зараде или друге финансијске добити за јединице које оснивају, контролишу или финансирају њима. Могу се бавити тржишном или нетржишном производњом.

Скраћенице:

ИР – истраживање и развој

BES – пословни сектор

GOV – државни сектор

HES – високо образовање

PNP – непрофитни сектор

***Experimental development** is systematic work, drawing on knowledge gained from research and practical experience and producing additional knowledge, which is directed to producing new products or processes or to improving existing products or processes.*

***Business sectors** includes companies (enterprises) and organizations whose primary activity is the market production of goods and services and their sale at economically significant prices, as well as research and development units within the company.*

*The **Higher education sector** comprises all universities, colleges of technology and other institutions providing formal tertiary education programs, whatever their source of finance or legal status, and all research institutes, centers, experimental stations and clinics that have their R&D activities under direct control of, or are administered by, tertiary education institutions.*

*The **Government sector** consists of all units of central (federal), regional (state) or local (municipal) government, including social security funds, except those units that provide higher education services or fit the description of higher education institutions provided in Frascati manual, as well as all non-profit organisations that are controlled by government units that are not part of the Higher education sector. The sector does not include public corporations, even when all the equity of such corporations is owned by government units. Public enterprises are included in the Business enterprise sector.*

***Sector of non-profit organizations** covers legal entities, created for the purpose of producing goods and services, whose status does not permit them to be a source of income, profit or other financial gain for the units that establish, control or finance them. They can be engaged in market or non-market production.*

Abbreviations:

R&D – Research and Development

BES – Business sector

GOV – Government sector

HES – Higher education

PNP – Non-profit sector

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 911 911 | Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница/Web site: www.bhas.gov.ba

Одговорна лица/Responsible persons:

Шевала Корајчевић, шеф одсјека за транспорт, животну средину, енергију и регионалне статистике
Ševala Korajčević, Head of the Department for Transport, Environment, Energy and Regional Statistics

Весна Ћужић, директор
Vesna Ćužić, Director

Саопштење приредила: Азра Бећировић
Prepared by: Azra Bećirović

 Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.
Please consider the environment before printing this document.